

วิจัยสำรวจสภาพการใช้ตำราเรียนและวิธีการสอนภาษาจีนโรงเรียนประถมศึกษา
ในประเทศไทย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
A Survey Study on the Use of Chinese Language Textbooks and Teaching Methods
in Primary Schools in Thailand under the Office
of the Basic Education Commission

ธีรพงศ์ แก้วมณี^{1*} และวรรณภา เหล่าเขตกิจ²

Theerapong Kaewmanee^{1*} and Wanna Laokhetkit²

^{1,2}อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

^{1,2}Lecturer from the Faculty of Humanities and Social Sciences Rajabhat Udon Thani University

*Corresponding Author Email: Theerapong.ka@udru.ac.th

Received: 25 April 2025

Revised: 21 May 2025

Accepted: 23 May 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้ตำราเรียนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2. เพื่อศึกษาวิธีการสอนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Mixed Methods) มีเครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสอนในชั้นเรียนของแต่ละสถานศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,030 คน ที่มาจากกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) โดยคัดเลือกสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่เปิดสอนวิชาภาษาจีนในระดับประถมศึกษา จาก 7 ภูมิภาคทั่วประเทศไทย รวมทั้งสิ้น 21 แห่ง และกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 21 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสอน และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ตำราเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ออกแบบตามมาตรฐานกลาง เนื้อหาไม่สอดคล้องกับบริบทไทย ขาดคำอธิบายภาษาไทย นักเรียนจำนวนมากไม่มีตำราใช้ และมีการใช้ตำราหลายชุดปะปนกัน และ 2) ด้านวิธีการสอนยังเน้นวิธีการสอนแบบ ไวยากรณ์และการแปล ครูมีข้อจำกัดด้านเวลาและภาษา ขณะที่นักเรียนต้องการการเรียนรู้ที่สนุกและเน้นการสื่อสารผ่านกิจกรรม ครูส่วนใหญ่ นิยมใช้สื่อการสอนประเภทกระดานดำ ผู้วิจัยได้เสนอให้ควรจัดทำตำราเรียนมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทไทยมีคำอธิบายภาษาไทย กิจกรรมส่งเสริมการสื่อสาร เช่น เพลง เกม บทบาทสมมติ การอบรมครูด้านเทคนิคการสอนแบบสื่อสาร และการพัฒนาสื่อการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

คำสำคัญ: ตำราเรียนภาษาจีน, วิธีการสอน, การศึกษาระดับประถมศึกษา

Abstract

This research consists purposes were 1. to study the condition of Chinese textbook usage in primary schools under the Office of the Basic Education Commission and 2. to study the teaching methods of Chinese language in primary schools under the Office of the Basic Education Commission. This study employed a mixed methods research design, combining both qualitative and quantitative approaches. The research instruments included questionnaires, interview forms and classroom observation logs from each participating school. The sample consisted of 1,030 individuals selected through stratified sampling. The schools chosen were primary schools under the Office of the Basic Education Commission (OBEC) that offer Chinese language courses, with a total of 21 schools from 7 regions across Thailand. Additionally, the target group included 21 individuals selected through purposive sampling. The data collected from the questionnaires were analyzed using descriptive statistics, including percentage, mean and standard deviation. Data from interviews, classroom observation logs and related documents were analyzed using content analysis. The findings revealed that 1) Most textbooks were not designed according to a national standard, lacked alignment with the Thai context, contained no Thai explanations, and were inconsistently used, with many students lacking access to textbooks and multiple versions used simultaneously and 2) Teaching methods still emphasized grammar-translation approaches. Teachers faced limitations in both time and language proficiency, while students preferred enjoyable, activity-based, and communicative learning. Most teachers primarily used blackboard-based materials. The study recommends the development of standardized Chinese textbooks appropriate to the Thai context, with Thai-language explanations and communicative activities such as songs, games, and role-plays. It also suggests teacher training in communicative teaching techniques and the creation of diverse and engaging instructional media to enhance primary students' learning outcomes.

Keywords: Chinese Language Textbooks, Teaching Methods, Primary Education

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์ ภาษาจีนได้กลายเป็นภาษาที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ต่อประเทศไทย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การทูต และความร่วมมือระหว่างประเทศ เนื่องจากจีนเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2565 มูลค่าการค้าระหว่างสองประเทศสูงถึง 3.69 ล้านล้านบาท (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2566) สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ความต้องการบุคลากรที่มีความสามารถทางภาษาจีนในประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ปัจจุบัน การเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สพฐ. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามกระแสความสำคัญของภาษาจีนในเวทีโลก อย่างไรก็ตาม การดำเนินการยังเผชิญข้อจำกัด เช่น ขาดครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญโดยตรง

ขาดตำราเรียนที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน และขาดความต่อเนื่องของเนื้อหาระหว่างระดับชั้น ทำให้การเรียนภาษาจีนไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายได้อย่างเต็มที่ ซึ่งยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา จำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรเฉพาะทางสำหรับเด็กประถม ตำราเรียนต้องสอดคล้องกับบริบทของไทย และควรมีการอบรมครูอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านภาษาและเทคนิคการสอน นอกจากนี้ การใช้สื่อการสอนที่ทันสมัยและกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์จะช่วยจูงใจนักเรียนให้สนใจและเรียนรู้ภาษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญนี้และได้บรรจุภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศหลักในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษามาตั้งแต่ปี 2541 (สุวรรณ พิทักษ์สินสุข, 2561) อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยล่าสุด จิราพร ขาวสะอาด และคณะ (2564) พบว่า เพียง 32% ของโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยที่มีครูภาษาจีนที่มีวุฒิทางการศึกษาด้านการสอนภาษาจีนโดยตรง สะท้อนถึงปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนที่มีคุณภาพ ในด้านตำราเรียนภาษาจีน และ วัฒนา รัตนพรหม (2563) ที่ศึกษาตำราเรียนภาษาจีน 5 ชุดที่ใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาพบว่า ตำราเรียนส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ของนักเรียนไทย โดยมีปัญหาเฉพาะ คือ 1) เนื้อหาไม่มีความยากเกินระดับของผู้เรียน 2) ขาดการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไทย และ 3) ไม่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ พงศ์เทพ จิระโร (2562) ยังพบว่า วิธีการสอนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มัคงยึดรูปแบบการท่องจำ (ร้อยละ 67.5) และการแปล (ร้อยละ 58.3) ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวทางการสอนภาษาเชิงสื่อสารที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามนโยบายของ สพฐ.

อย่างไรก็ดี การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษาของประเทศไทยที่อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้รับการส่งเสริมให้สามารถจัดการเรียนการสอนภาษาจีนได้ โดยสามารถกำหนดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา ซึ่งจากการศึกษาเบื้องต้นพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนยังประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ขาดประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โครงสร้างเวลาเรียนที่มีอยู่ไม่เพียงพอสำหรับการสอนภาษาจีน และมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาจีนตามหลักสูตรแกนกลางยังไม่ทันสมัยและไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงานสากล

ดังนั้น จากปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนไทยเป็นอย่างมาก ธนวัฒน์ เกียรติก้อง (2563) ในโรงเรียนประถมศึกษา 20 แห่งพบว่า หลังเรียนภาษาจีนเป็นเวลา 3 ปี นักเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61) ไม่สามารถใช้ภาษาจีนในการสื่อสารพื้นฐานได้อย่างคล่องแคล่ว สถานการณ์นี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา และเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรภาษาจีนให้ทันสมัยและสอดคล้องกับยุคสมัย รวมถึงการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความเชี่ยวชาญ และการจัดสรรเวลาเรียนที่เหมาะสม นอกจากนี้ การใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายจะช่วยเสริมสร้างความสนใจและประสิทธิภาพในการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนในระดับประถมศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้ตำราเรียนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาวิธีการสอนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและทฤษฎี

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเป็นหลัก โดยเฉพาะทฤษฎีการสอนภาษาเชิงสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) ที่เน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสารจริงมากกว่าการท่องจำโครงสร้างภาษา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่ส่งเสริมการสอนภาษาเพื่อการใช้งานจริงในชีวิตประจำวัน และแนวคิดสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การออกแบบตำราเรียนตามบริบท (Contextualized Material Design) ซึ่งตระหนักว่าตำราเรียนควรสอดคล้องกับวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก งานวิจัยของวัฒนา รัตนพรหม (2563) ได้ชี้ให้เห็นว่าตำราเรียนภาษาจีนที่ใช้อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาของไทยยังขาดการปรับให้เข้ากับบริบทท้องถิ่นอย่างเหมาะสม สำหรับทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาในวัยเด็ก (Early Language Learning Theory) นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเด็กประถมศึกษาอยู่ในวัยที่สามารถรับรู้ระบบเสียงและโครงสร้างภาษาที่สองได้ดี แต่จำเป็นต้องใช้วิธีการสอนที่เน้นกิจกรรมเชิงปฏิบัติและกระตุ้นแรงจูงใจในการเรียน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้มีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง อาทิ อธิรพีพงศ์ แก้วมณี และคณะ (2566) กล่าวว่า ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ภาษาจีนมีบทบาทสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และการศึกษา ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถแข่งขันในระดับสากล อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยยังคงประสบปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับตำราเรียนและวิธีการสอน ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนชาวไทยที่ไม่มีสภาพแวดล้อมด้านภาษาจีน

จากการศึกษาของอิทธิพงศ์ แก้วมณี และวรรณภา เหล่าเขตกิจ (2567) พบว่า ปัญหาด้านครูผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษาของไทย รวมถึงการขาดความเสถียรของอัตราค่าจ้างครู การขาดประสบการณ์การสอน และการใช้เทคนิคการสอนที่ล้าสมัย ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการใช้ตำราเรียนและการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม และหลิน ใจจิวัน และนิสริน หวังดีกวาดิน (2558) เสนอว่าควรมีการพัฒนาแบบเรียนภาษาจีนที่เรียบเรียงโดยชาวไทยให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยการปรับปรุงในด้านเนื้อหา รูปแบบแบบฝึกหัด องค์ประกอบของบทเรียน และการอ้างอิงหลักการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและมาตรฐานการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา และชี้ให้เห็นว่าตำราเรียนภาษาจีนที่เรียบเรียงโดยชาวไทยยังขาดความสมบูรณ์ในหลายด้าน เช่น การเลือกคำศัพท์ที่ไม่สอดคล้องกับระดับผู้เรียน การออกแบบแบบฝึกหัดที่ไม่เหมาะสม และการขาดการบูรณาการวัฒนธรรมไทยในเนื้อหา ซึ่งทำให้ตำราเรียนเหล่านี้ไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ จันทร์จิรา ชัยภมรฤทธิ์ และคณะ (2566) เสนอว่าการใช้

แบบเรียนภาษาจีนพื้นฐานที่อิงบริบทพื้นที่ที่สามารถส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในด้านวิธีการสอน การศึกษาของฮ่าว เฉิน และสุภัทรา วันเพ็ญ (2567) พบว่า การใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response: TPR) ช่วยพัฒนาความรู้ด้านคำศัพท์และความสามารถในการฟังภาษาจีนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม วิธีการสอนดังกล่าวยังไม่ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในโรงเรียนประถมศึกษาของไทย สะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างทฤษฎีการสอนและการปฏิบัติจริงในห้องเรียน

ธัญชนก สุขเลิศนันทกิจ และไพทยา มีสัตย์ (2564) กล่าวว่าผู้เรียนระดับประถมศึกษาเป็นกลุ่มผู้เรียนที่มีความพร้อมในการเรียนภาษาต่างประเทศ เพราะอยู่ในช่วงวัยที่สามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ภาษาใหม่ ๆ ได้ แต่ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยยังขาดความมั่นใจในการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร เนื่องจากไม่สามารถจดจำคำศัพท์และรูปแบบประโยคได้ เพราะ การสอนภาษาจีนในระดับศึกษายังขาดวิธีการที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งภานัน เย็นทรง และคณะ (2568) เสนอว่าการนำวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับสื่อมัลติมีเดียมาใช้สามารถช่วยแก้ไขปัญหาข้างต้นได้

จากปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าตำราเรียนและวิธีการสอนภาษาจีนของครูผู้สอนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมระดับความสามารถด้านภาษาจีนของผู้เรียน อนึ่ง ตำราเรียนและวิธีการสอนภาษาจีนที่น่าสนใจและเหมาะสมกับผู้เรียนยังมีส่วนช่วยในการกระตุ้นแรงจูงใจของผู้เรียน การสำรวจสภาพการใช้ตำราเรียนและวิธีการสอนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษาของไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ตลอดจนเสนอแนวทางพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย การศึกษานี้จะช่วยส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน และเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาจีนในการสื่อสารและแข่งขันในระดับสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Mixed Methods) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่เปิดสอนวิชาภาษาจีนในระดับประถมศึกษาจาก 7 ภูมิภาคทั่วประเทศไทย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) ครูผู้สอนภาษาจีน จำนวน 150 คน และผู้เรียนภาษาจีนระดับประถมศึกษา จำนวน 880 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,030 คน ที่มาจากเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) โดยคัดเลือกสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่เปิดสอนวิชาภาษาจีนในระดับประถมศึกษา จาก 7 ภูมิภาคทั่วประเทศไทย รวมทั้งสิ้น 21 แห่ง ให้เป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ สถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นสถานศึกษาที่มีประสบการณ์สูงด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน มีผลงานเชิงประจักษ์ในการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันทักษะภาษาจีนทั้งระดับภาคและระดับประเทศ

1.3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจงทั้งหมด

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยออกแบบแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนภาษาจีน และแบบสอบถามสำหรับผู้เรียน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ตอนที่ 2 แบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) และผู้วิจัยนำเครื่องมือในการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) ซึ่งอยู่ในช่วง 0.80–1.00

2.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยออกแบบแบบสัมภาษณ์จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และแบบสัมภาษณ์สำหรับครูผู้สอนภาษาจีน ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้การสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ประเด็นข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) อีกทั้ง ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบ กลั่นกรอง จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ (1) ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา (2) ผู้เชี่ยวชาญด้านโครงสร้างข้อคำถาม และ (3) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาสาระสำคัญ ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลอง (Try Out) สัมภาษณ์กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจริง จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง ข้อแก้ไข ข้อเสนอแนะให้แบบสัมภาษณ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.3 แบบบันทึกการสอนในชั้นเรียนของแต่ละสถานศึกษา (Teaching Record Forms from Each School) คือ ใช้ในการจดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูในห้องเรียนจริงในแต่ละโรงเรียนที่เข้าร่วมการวิจัย เช่น บันทึกว่าใช้วิธีการสอนอย่างไร ใช้สื่ออะไร นักเรียนมีปฏิกิริยาอย่างไร และใช้เวลาสอนแต่ละกิจกรรมเท่าไร เป็นต้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ประกอบด้วย

3.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยแจกจ่ายแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนภาษาจีน จำนวน 150 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 68.67 แบบสอบถามสำหรับผู้เรียนภาษาจีนระดับประถมศึกษา จำนวน 880 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 788 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.55 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามถูกนำไปวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา เพื่อสรุปลักษณะทั่วไปของการใช้ตำราเรียนและรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

3.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนภาษาจีน การสังเกตชั้นเรียนภาษาจีนในสถานศึกษา และการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากเอกสาร หนังสือ ตำรา รายงานวิจัย บทความวิชาการ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของครูผู้สอนภาษาจีนและนักเรียนระดับประถมศึกษาถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายสภาพการใช้ตำราเรียนและวิธีสอนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษา และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนภาษาจีน การสังเกตการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และการวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์

เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสังเคราะห์ประเด็น ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงตำราเรียน รวมถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ผลการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการใช้ตำราเรียนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ถึงแม้ว่าปัจจุบันจะมีตำราเรียนภาษาจีนออกมาให้เลือกสรรค่อนข้างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นตำราเรียนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนต่างชาติหรือตำราเรียนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทยโดยเฉพาะ แต่การเลือกใช้ตำราเรียนภาษาจีนให้เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่นและสอดคล้องกับสภาพผู้เรียนยังคงเป็นปัญหาที่ครูผู้สอนภาษาจีนทุกท่านยังต้องเผชิญอยู่เสมอ จากการศึกษานโยบายด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ผู้วิจัยพบว่า ถึงแม้กระทรวงศึกษาธิการไทยได้กำหนดให้สถานศึกษาที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนใช้ “ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน” ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีน แต่ก็ไม่ได้กำหนดให้สถานศึกษาจำเป็นต้องใช้ตำราเรียนภาษาจีนรูปแบบเดียวกันที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดดังกล่าว สถานศึกษาสามารถเลือกตำราเรียนได้ตามความเหมาะสม ส่งผลให้เกิดปัญหาตำราเรียนที่สถานศึกษาเลือกใช้ไม่สอดคล้องกันกับตัวชี้วัดฯ ตำราเรียนภาษาจีนที่แต่ละสถานศึกษาเลือกใช้มีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยในระยะยาว

จากการลงพื้นที่ศึกษาสำรวจสภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนทั้ง 21 แห่ง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนรายวิชาภาษาจีนต่างสะท้อนปัญหาการใช้ตำราเรียนภาษาจีนสามารถสรุปได้ ดังนี้

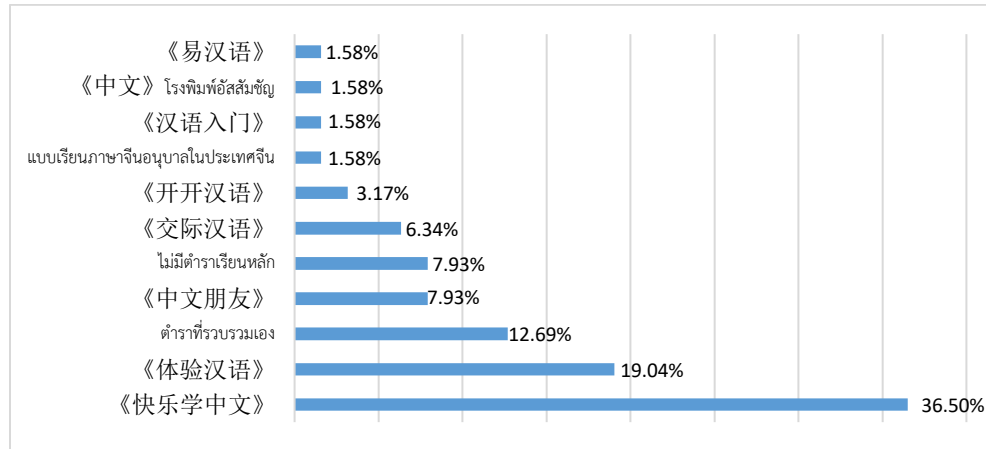
1.1 ตำราเรียนภาษาจีนขาดเนื้อหาที่สะท้อนถึงความเป็นไทย ไม่สอดคล้องต่อการรับรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนชาวไทย อีกทั้ง ตำราเรียนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนนานาชาติส่วนใหญ่จะใช้ภาษาอังกฤษในการอธิบายคำศัพท์หรือไวยากรณ์ ทำให้ผู้เรียนชาวไทยทำความเข้าใจหรือเรียนรู้ภาษาจีนนอกเวลาด้วยตนเองได้อย่างลำบาก และทำให้ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน

1.2 เนื้อหาด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ รูปแบบประโยคสนทนาที่พบในตำราเรียนภาษาจีนสามารถเชื่อมโยงสู่การสนทนาตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ แต่ก็ยังขาดการนำเสนอคำศัพท์ ไวยากรณ์ และรูปแบบประโยคที่ปรากฏในสถานการณ์การสื่อสารจริงที่เจ้าของภาษาค้นเคย

1.3 ตำราเรียนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนต่างชาติหรือตำราเรียนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทยโดยเฉพาะต่างใช้หลักการหรือทฤษฎีการศึกษาในการออกแบบที่แตกต่างกัน

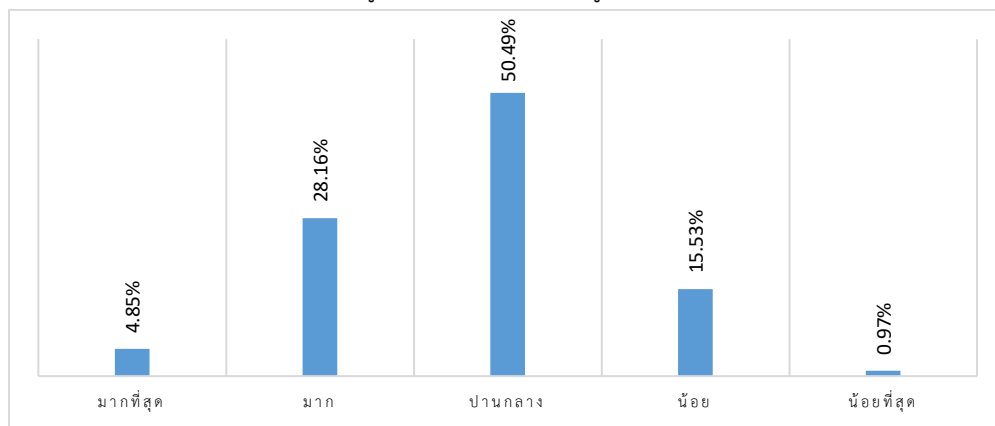

การสำรวจด้วยแบบสอบถาม ผู้วิจัยพบว่า กระทรวงศึกษาธิการไทยไม่ได้บังคับให้สถานศึกษาที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนใช้ตำราเรียนภาษาจีนที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ตำราเรียนภาษาจีนที่สถานศึกษาต่าง ๆ เลือกใช้มีความหลากหลาย และระดับความยากง่ายมีความแตกต่างกันตามแผนภาพที่ 1-4 ดังนี้

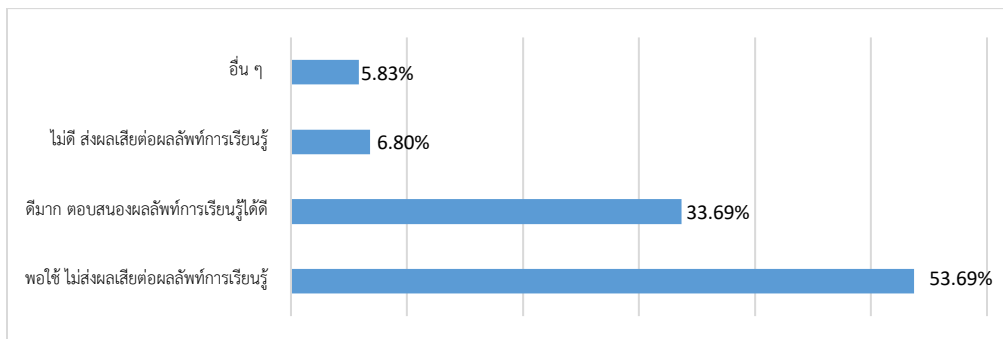

แผนภาพที่ 1 ชื่อตำราเรียนภาษาจีนที่สถานศึกษาระดับประถมศึกษาเลือกใช้ (ธีรพงศ์ แก้วมณี, 2568)

จากแผนภาพที่ 1 พบว่า ตำราเรียนภาษาจีนที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือตำราเรียน 《快乐学中文》 (“เรียนภาษาจีนให้สนุก” สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์) ซึ่งเป็นตำราชุด รวม 12 เล่ม แต่ละเล่มประกอบด้วยตำราแบบเรียน ตำราแบบฝึกหัด คู่มือครูและสอทดแทรก QR Code ไฟล์เสียงไว้ในเล่ม ซึ่งสะดวกต่อการใช้งาน ผู้วิจัยพบว่าตำราเรียนชุดนี้มีจุดเด่นอยู่หลายประการ ดังเช่น 1) เนื้อหาจัดทำขึ้นตาม “ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน” ของกระทรวงศึกษาธิการ 2) ระดับความยากง่ายของคำศัพท์สามารถเทียบเคียงกับการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) ได้ 3) แบบฝึกหัดทบทวนท้ายบทเป็นกิจกรรมแบบ Active Learning ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติผ่านกิจกรรมในแต่ละบท ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น และ 4) ตำราชุดนี้มีเนื้อหาสาระ รูปภาพ ตัวละครที่สะท้อนถึงความเป็นไทย อีกทั้ง ตำราเล่มนี้ใช้ภาษาไทยในการอธิบายคำศัพท์ ไวยากรณ์ และเกร็ดความรู้ด้านวัฒนธรรม จึงเหมาะสมกับการรับรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาชาวไทย

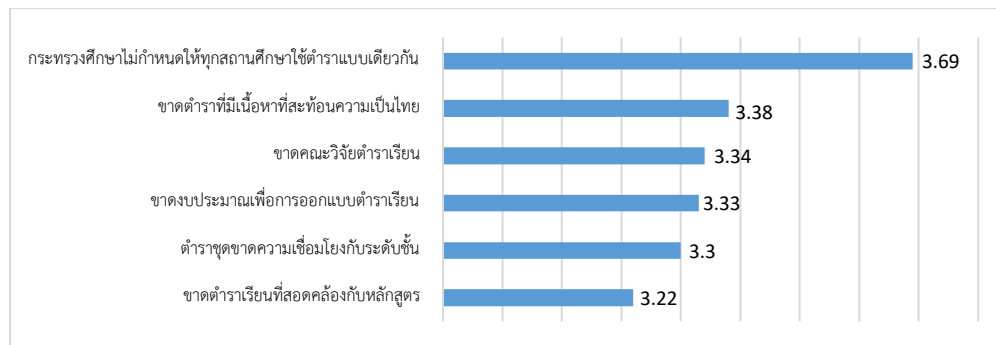
แผนภาพที่ 2 ระดับความสอทดคล้องระหว่างตำราเรียนภาษาจีนกับหลักสูตรภาษาจีน (ธีรพงศ์ แก้วมณี, 2568)

แผนภาพที่ 3 ความคิดเห็นต่อตำราเรียนที่มีต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ (ธีรพงศ์ แก้วมณี, 2568)

จากแผนภาพที่ 2-3 พบว่า ตำราเรียนภาษาจีนที่สถานศึกษากลุ่มเป้าหมายนิยมใช้เป็นอันดับที่สองคือตำราชื่อ 《体验汉语》 (“สัมผัสภาษาจีน” สำหรับระดับประถมศึกษา สำนักพิมพ์ Higher Education Press) เป็นตำราชุด รวม 12 เล่ม ประกอบด้วยตำราแบบเรียน ตำราแบบฝึกหัด และแผ่น CD ไฟล์เสียง ผู้วิจัยพบจุดเด่นของตำราชุดนี้ คือ 1) ตำราชุดนี้ออกแบบเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่อิงตาม “ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน” ของกระทรวงศึกษาธิการ 2) ตำราชุดนี้ออกแบบเนื้อหาสาระการเรียนรู้ภายใต้หลักแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) มีจุดเน้นสำคัญอยู่ที่การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงและการสะท้อนความคิดจากประสบการณ์นั้น ภายในเล่มตำราได้สอดแทรกกิจกรรมที่มุ่งเน้นการฝึกฝนด้านภาษาและวัฒนธรรมจีน ถึงแม้ตำราชุดนี้เป็นตำราที่นิยมของหลาย ๆ สถานศึกษา แต่จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาจีนพบว่า ตำราชุดนี้มีปัญหาอยู่บ้าง เช่น เนื้อหาของตำราชุดนี้ขาดความเชื่อมโยงระหว่างเล่ม โดยเฉพาะความเชื่อมโยงด้านระดับความยากง่าย อีกทั้ง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ มักจะเปิดสอนรายวิชาดังกล่าวได้ 1-2 คาบต่อสัปดาห์ ตำราเล่มที่มีระดับความยากสูงจึงยากที่จะนำมาจัดการเรียนการสอนในสภาพจริง

และผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อความสอดคล้องระหว่างตำราเรียนภาษาจีนกับหลักสูตรภาษาจีนที่สถานศึกษาใช้ และความคิดเห็นต่อตำราเรียนที่มีต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ สามารถสรุปได้ ดังภาพที่ 2-3 เพื่อสามารถวิเคราะห์และสรุปประเด็นปัญหาการใช้ตำราเรียนภาษาจีนของโรงเรียนรัฐบาลสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนในระดับประถมศึกษาให้มองเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้นำผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนวิชาภาษาจีนมาประกอบการออกแบบประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้ตำราเรียนภาษาจีนในแบบสอบถาม โดยมุ่งสำรวจน้ำหนักของปัญหาที่ใช้มาตรประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale)

แผนภาพที่ 4 ระดับปัญหาการใช้ตำราเรียนภาษาจีน (ธีรพงศ์ แก้วมณี, 2568)

จากแผนภาพที่ 4 พบว่า หลาย ๆ สถานศึกษาคิดว่าการที่กระทรวงศึกษาธิการไม่กำหนดให้ทุกสถานศึกษาใช้ตำราเรียนที่เป็นแบบเดียวกันเป็นปัญหาที่มีค่าน้ำหนักสูงที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 3.69 ซึ่งจากที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้นว่าสภาพการณ์เช่นนี้อาจส่งผลเสียต่อการเรียนการสอนภาษาจีนในระยะยาว ดังเช่นความต่อเนื่องของเนื้อหาสาระรายวิชา ซึ่งครูผู้สอนหลายท่านมักจะพบเจอปัญหาความรู้เดิมด้านภาษาจีนของผู้เรียนมีไม่เท่ากัน ส่งผลเสียต่อความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการเรียนสอน อนึ่ง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีนในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษามักจะเริ่มสอนจากระดับพื้นฐานทั้งสิ้น ทำให้ผู้เรียนที่มีระดับภาษาจีนดีมากอยู่แล้ว เมื่อต้องเรียนในระดับที่สูงขึ้นแต่กลับต้องมาเริ่มเรียนภาษาจีนในระดับภาษาพื้นฐานใหม่ ก็มักจะลดทอนแรงจูงใจในการเรียนหรือล้มเลิกการเรียนภาษาจีนลงกลางคันได้

นอกจากนี้ จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนรายวิชาภาษาจีน ผู้วิจัยพบอีกหนึ่งปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีนในระยะยาวได้แก่การที่กระทรวงศึกษาธิการไทยกำหนดให้ “นโยบายเรียนฟรี” ที่มีหลักการครอบคลุมเฉพาะในส่วนของรายวิชาพื้นฐานหรือที่เรียกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐาน 8 กลุ่มสาระวิชา ตามหลักสูตรแกนกลางฯ ซึ่งโดยทั่วไปรายวิชาภาษาจีนไม่ได้จัดอยู่ใน 8 กลุ่มสาระวิชาพื้นฐาน ผลประโยชน์ที่พึงได้จากนโยบายเรียนฟรีนั้นจึงไม่ครอบคลุมถึงรายวิชาภาษาจีน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนจึงขาดแคลนงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนภาษาจีน ปัญหาที่ส่งผลต่อด้านตำราเรียนภาษาจีน ผู้วิจัยพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีตำราหรือแบบเรียนในมือ ครูผู้สอนจะต้องใช้เวลาค่อนข้างเยอะในกระบวนการจัดการเรียนการสอนในส่วนที่เป็นเนื้อหาที่ต้องให้ผู้เรียนจดสิ่งที่ครูผู้สอนอธิบายลงในสมุดจดบันทึก อีกทั้งปัญหาดังกล่าวยังทำให้ผู้เรียนยากต่อการฝึกฝน ทบทวนเนื้อหานอกเวลาเรียน ทำให้ผู้เรียนมีอุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาจีนด้วยตนเอง ส่งผลในระยะยาวต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

2. การศึกษาวิธีการสอนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

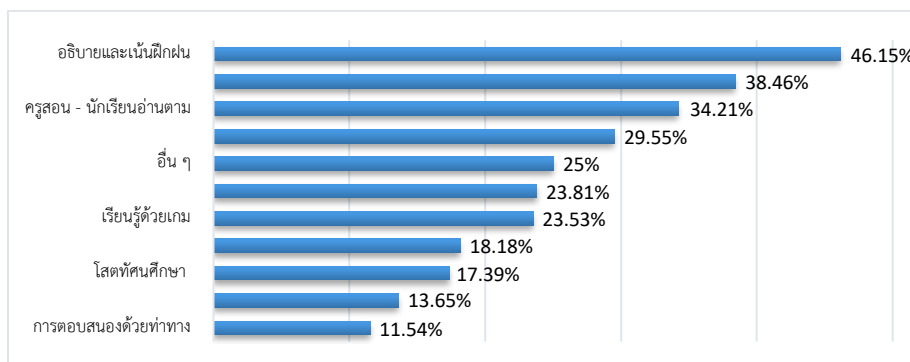
ผลการวิจัยพบว่า การวิจัยวิธีการสอนภาษาที่สองมีจุดประสงค์หลักเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และซึมซับภาษาที่สองได้เร็วที่สุด วิธีสอนภาษาแบบไวยากรณ์และการแปล (Grammar-Translation Method) หรือที่เรียกว่า “วิธีการสอนแบบดั้งเดิม” ซึ่งเป็นวิธีการสอนภาษาที่สองที่ได้รับความนิยมมาตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 18 トラバจนถึงปัจจุบันที่เน้นการเรียนรู้โครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาเป้าหมายและการแปลข้อความระหว่างภาษาต้นทางกับภาษาปลายทาง

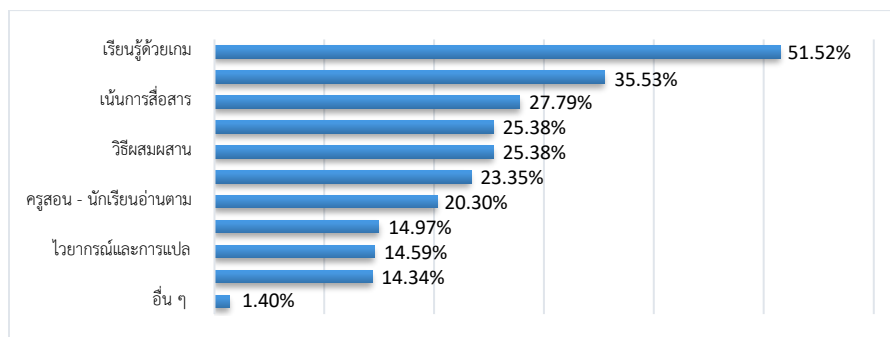
ปัจจุบัน ทฤษฎีด้านการเรียนการสอนภาษาที่สองที่ได้รับความนิยม สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้ คือ 1) ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพุทธินิยม (Cognitivism) เช่น วิธีสอนแบบไวยากรณ์และการแปล วิธีสอนแบบเปรียบเทียบอย่างมีสติ (Conscious-comparative Method) 2) ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มประสบการณ์นิยม (Empiricism) เช่น วิธีสอนแบบตรง (Direct Method) วิธีสอนตามสถานการณ์ (Situational Method) วิธีสอนภาษาแบบฟัง-พูด (Audiolingual Method) วิธีสอนแบบโสตทัศนศึกษา (Audio-Visual Method) 3) ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) เช่น วิธีสอนแบบการเรียนรู้ภาษาผ่านชุมชนการเรียนรู้ (Community Language Learning Method) วิธีสอนแบบเงียบ (Silent teaching Method) วิธีสอนแบบเร่งให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้การแนะนำ (Suggestion Method) 4) ทฤษฎีกลุ่มการเรียนรู้กลุ่มหน้าที่นิยม (Functionalism) เช่น วิธีสอนที่เน้นการสื่อสาร (Communicative Approach)

การเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติเป็นศาสตร์ด้านการเรียนรู้ภาษาที่สองที่เกิดขึ้นมาได้ไม่นาน ครูผู้สอนภาษาจีนในฐานะภาษาที่สองจำเป็นต้องใช้ประสบการณ์ของตนเอง และความรู้เรื่องทฤษฎีการเรียนการสอนภาษาที่สองเพื่อคัดสรรและออกแบบวิธีการสอนให้เหมาะสมกับบริบทผู้เรียนและบริบทท้องถิ่น เพื่อให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จากผลการลงพื้นที่สัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาจีน ผู้วิจัยพบว่า ครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่มักจะใช้วิธีสอนแบบไวยากรณ์และการแปลเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาจีน ทั้งนี้ เป็นเพราะข้อจำกัดหลายประการ ทำให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนที่หลากหลายไม่ได้ เช่น 1) ข้อจำกัดด้านภาระงานที่นอกเหนือจากงานสอนที่มากเกินไป 2) ข้อจำกัดด้านสื่อสิ่งสนับสนุนที่มีอย่างจำกัด สถานศึกษาหลายแห่ง ในห้องเรียนภาษาจีนอาจมีแค่กระดานดำ ไม่มีสื่อมัลติมีเดียอื่น ๆ การจัดกิจกรรมที่ต้องนำเสนอด้วยรูปภาพ เสียง หรือสื่อมัลติมีเดียจึงไม่สามารถทำได้ 3) ข้อจำกัดด้านระดับภาษาไทยของครูผู้สอนชาวจีน เมื่อต้องจัดรูปแบบกิจกรรมที่มีความซับซ้อน อย่างเช่นการเรียนรู้ด้วยเกม ครูผู้สอนชาวจีนมีอุปสรรคอย่างยิ่งเมื่อต้องอธิบายกฎกติกาของเกมให้ผู้เรียนเข้าใจ และ 4) ข้อจำกัดด้านจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนที่มากเกินไป ทำให้ไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการสอนภาษาจีนที่หลากหลายและน่าสนใจ

และจากผลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำข้อมูล ข้อคิดเห็นจากครูผู้สอน และการศึกษาเอกสารทฤษฎีด้านการเรียนการสอนภาษาจีนมาออกแบบข้อคำถามในแบบสอบถามฉบับครูผู้สอนและฉบับผู้เรียน เพื่อศึกษาวิธีการสอนที่ครูผู้สอนภาษาจีนมักใช้บ่อยในปัจจุบัน และศึกษาวิธีการสอนที่ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยระดับประถมศึกษาต้องการ ผลจากแบบสอบถาม สามารถสรุปได้ตามแผนภาพที่ 5-6 ดังนี้

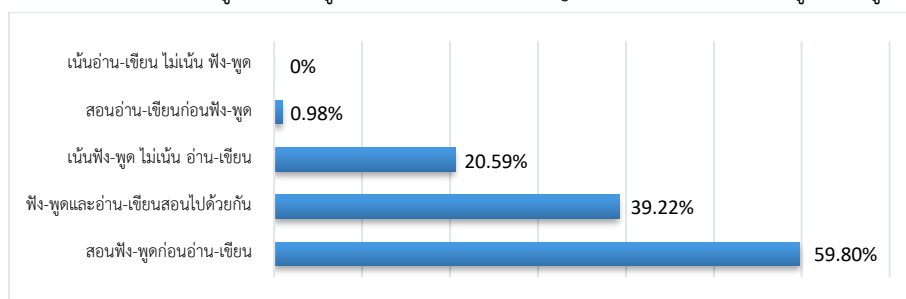
แผนภาพที่ 5 วิธีการสอนภาษาจีนที่ครูผู้สอนภาษาจีนในประเทศไทยใช้บ่อย (ธีรพงศ์ แก้วมณี, 2568)

แผนภาพที่ 6 วิธีการสอนที่ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยระดับประถมศึกษาต้องการ (ธีรพงศ์ แก้วมณี, 2568)

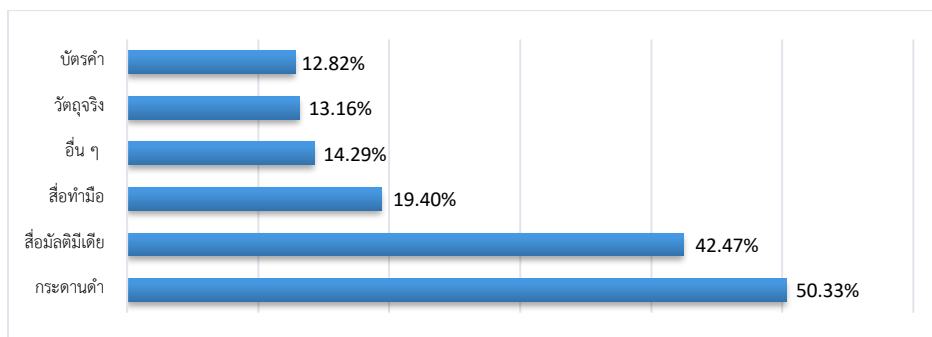
จากแผนภาพที่ 5-6 พบว่า ครูผู้ส่วนใหญ่นิยมใช้วิธีการสอนแบบการอธิบายและเน้นการฝึกฝน เนื่องด้วยประเทศไทยขาดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาจีน ผู้เรียนขาดโอกาสในการใช้ภาษาจีนสื่อสารในสถานการณ์จริง เมื่อเรียนในชั้นเรียนจะต้องเน้นการฝึกฝนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้เป็นทักษะ ทั้งนี้ ยังพบว่าวิธีการสอนที่ครูผู้สอนภาษาจีนในประเทศไทยส่วนใหญ่นิยมใช้รองลงมาคือ วิธีการสอนแบบไวยากรณ์และการแปล และวิธีการสอนแบบครูสอน-นักเรียนอ่านตาม ซึ่งวิธีการสอนดังกล่าวเป็นรูปแบบการสอนแบบดั้งเดิมที่เน้น “กระบวนการสอน” ของครูผู้สอนเป็นหลัก ซึ่งอาจจะเลย “กระบวนการเรียนรู้” ของผู้เรียน

แต่เมื่อพิจารณาจากความต้องการของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องการให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีนด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยเกม วิธีการสอนด้วยสื่อทัศนศึกษา วิธีการสอนที่เน้นการสื่อสาร เป็นต้น ซึ่งวิธีการสอนรูปแบบดังกล่าวมีผลดีหลายประการ ดังเช่น สามารถฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการคิดวิเคราะห์ เสริมสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน เพิ่มความน่าสนใจในรายวิชา ลดทอนแรงกดดันและเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวยิ่งผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ให้ความสำคัญกับ “กระบวนการเรียนรู้” ของผู้เรียน

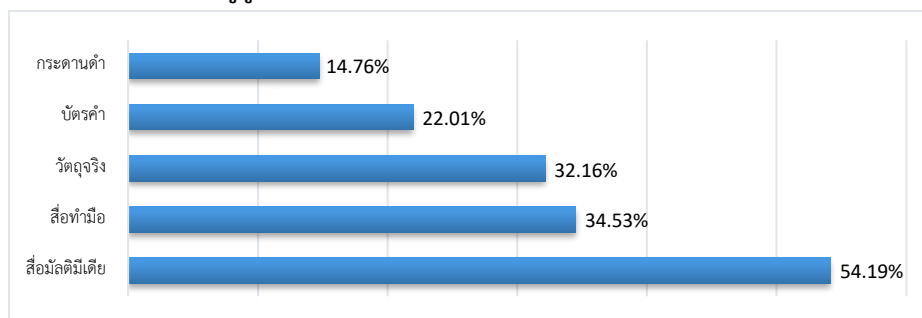

แผนภาพที่ 7 ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อลำดับความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ (ธีรพงศ์ แก้วมณี, 2568)

จากแผนภาพที่ 7 พบว่า ประโยชน์ในการพัฒนาตำราเรียนภาษาจีนในอนาคต ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาจีน โดยเฉพาะความคิดเห็นของครูผู้สอนในประเด็นเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ ได้แก่ ทักษะการฟัง-พูด และการอ่าน-เขียน ว่าควรได้รับการจัดลำดับความสำคัญในลักษณะใด ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่คิดว่าการจัดเนื้อหาในการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมควรสอนทักษะฟัง-พูดก่อนในระดับต้น ๆ และค่อยสอนทักษะอ่าน-เขียนในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์ตามธรรมชาติ

แผนภาพที่ 8 สื่อการสอนภาษาจีนที่ครูผู้สอนภาษาจีนในประเทศไทยใช้บ่อย (ธีรพงศ์ แก้วมณี, 2568)

แผนภาพที่ 9 สื่อการสอนภาษาจีนที่ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยระดับประถมศึกษาต้องการ (ธีรพงศ์ แก้วมณี, 2568)

จากแผนภาพที่ 8-9 พบว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาประเภทสื่อการสอนที่ครูผู้สอนภาษาจีนมักใช้บ่อยในปัจจุบัน และประเภทสื่อการสอนที่ผู้เรียนต้องการ พบว่าสื่อการสอนที่ครูผู้สอนภาษาจีนนิยมใช้มากที่สุดคือ กระดานดำ แต่ในทางกลับกัน กระดานดำ กลับเป็นสื่อการสอนที่ผู้เรียนภาษาจีนระดับประถมศึกษาไม่ชอบที่สุด ทั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลให้ครูผู้สอนเลือกใช้กระดานดำบ่อยที่สุดอาจเป็นเพราะข้อจำกัดหลาย ๆ ด้านที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้ตำราเรียนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ยังไม่มีการกำหนดใช้ตำราเรียนภาษาจีนกลางที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่งผลให้แต่ละโรงเรียนใช้ตำราต่างกัน เนื้อหาไม่เชื่อมโยงบริบทไทย ตำราหลายเล่มขาดคำอธิบายภาษาไทย และนักเรียนจำนวนมากไม่มีตำราใช้
2. เพื่อศึกษาวิธีการสอนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านวิธีการสอนยังเน้นวิธีการสอนแบบ ไวยากรณ์และการแปล ครูมีข้อจำกัดด้านเวลาและภาษา ขณะที่นักเรียนต้องการการเรียนรู้ที่สนุกและเน้นการสื่อสารผ่านกิจกรรม ครูส่วนใหญ่ นิยมใช้สื่อการสอนประเภทกระดานดำ ผู้วิจัยได้เสนอให้ควรจัดทำตำราเรียนมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทไทยมีคำอธิบายภาษาไทย กิจกรรมส่งเสริมการสื่อสาร เช่น เพลง เกม บทบาทสมมติ การอบรมครู ด้านเทคนิคการสอนแบบสื่อสาร และการพัฒนาสื่อการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ตำราเรียนภาษาจีนที่ใช้ในระดับประถมศึกษายังขาดการเชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียนไทย ทั้งในแง่ของเนื้อหา การเลือกคำศัพท์ และการสอดแทรกวัฒนธรรมไทย ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับแนวคิดการออกแบบตำราเรียนตามบริบท (Contextualized Material Design) ที่ชี้ว่าเนื้อหาควรสัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน (วัฒนา รัตนพรหม, 2563) และสนับสนุนผลวิจัยของหลิน ไฉจวิน และนิสรีน หวังตักวาทิน (2558) ที่กล่าวว่า ตำราเรียนภาษาจีนของไทยยังไม่สมบูรณ์ในด้านการเลือกเนื้อหาและการบูรณาการวัฒนธรรมไทยอย่างเหมาะสม

2. ด้านวิธีการสอนของครูภาษาจีนส่วนใหญ่ยังคงยึดแนวทางแบบดั้งเดิม เช่น วิธีการสอนแบบไวยากรณ์และการแปล ซึ่งไม่ตอบสนองต่อแนวทางการสอนเชิงสื่อสาร (CLT) ที่มุ่งพัฒนาทักษะการใช้ภาษาจริงตามนโยบายของ สพฐ. ข้อมูลนี้สนับสนุนผลการวิจัยของธีรพงศ์ แก้วมณี และวรรณภา เหล่าเขตกิจ (2567) ที่ชี้ให้เห็นถึงการใช้เทคนิคการสอนที่ล้าสมัย และสอดคล้องกับแนวคิด Early Language Learning ที่เน้นให้ผู้เรียนระดับประถมมีประสบการณ์การเรียนรู้ที่สนุกและเน้นการปฏิบัติจริง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาแสดงความต้องการในการเรียนรู้ผ่านสื่อโสตทัศนและกิจกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์ ขณะที่โรงเรียนยังขาดแคลนสื่อการสอนที่หลากหลายและทันสมัย ข้อมูลนี้สอดคล้องกับงานของภานุวัน เย็นทรวง และคณะ (2568) ที่เสนอว่าการใช้สื่อมัลติมีเดียร่วมกับแนวทางการสอนเพื่อการสื่อสารจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อค้นพบนี้สะท้อนถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาทั้งตำราเรียน สื่อการสอน และแนวทางการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนไทยในยุคโลกาภิวัตน์ ตามที่ระบุไว้ในบทนำของงานวิจัยนี้

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

การเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษาของไทยยังขาดความสอดคล้องระหว่างนโยบายกับปฏิบัติการจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่กระทรวงศึกษาธิการไม่กำหนดมาตรฐานตำราเรียนเดียวกัน ส่งผลให้ผู้เรียนในระดับเดียวกันมีระดับภาษาจีนที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่าวิธีการสอนแบบดั้งเดิม (ไวยากรณ์และการแปล) ยังคงเป็นวิธีหลัก เนื่องจากครูผู้สอนมีข้อจำกัดด้านสิ่งสนับสนุนและภาระงานที่มาก ทั้งที่ผู้เรียนต้องการวิธีการสอนแบบสื่อสารและกิจกรรมที่สนุกสนานมากกว่า ซึ่งความไม่ตรงกันระหว่างวิธีการสอนของผู้สอนกับความต้องการของผู้เรียนนี้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเรียนภาษาจีนขาดประสิทธิภาพ โดยงานวิจัยนี้ยังพบว่าตำราเรียน 《快乐学中文》 (“เรียนภาษาจีนให้สนุก”) ที่ออกแบบสำหรับผู้เรียนไทย โดยเฉพาะ สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้บางส่วน แต่ยังคงต้องการการพัฒนาต่อยอดให้ครอบคลุมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านตำราเรียนภาษาจีน

1) ตำราเรียนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทย นอกเหนือจากการมุ่งนำเสนอเนื้อหาด้านภาษา (คำศัพท์ ระบบเสียง ไวยากรณ์) และด้านวัฒนธรรมจีนแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญกับเนื้อหาที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมไทยท้องถิ่นและบริบทของชีวิตประจำวันของผู้เรียน เพื่อช่วยเพิ่มแรงจูงใจ ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน อีกทั้ง ตำราเรียนภาษาจีนระดับ

ประถมศึกษาควรใช้ภาษาไทยแทนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในการอธิบายคำศัพท์ ไวยากรณ์และวัฒนธรรมจีน อนึ่ง ผู้เรียนชาวไทยระดับประถมศึกษายังมีทักษะภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ไม่เพียงพอในการช่วยทำความเข้าใจภาษาจีน

2) ตำราเรียนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรออกแบบเนื้อหาสาระที่อิงตาม “ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน” ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และออกแบบเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน โดยเฉพาะผู้เรียนในระดับประถมศึกษา

3) ออกแบบกิจกรรมในตำราเรียนภาษาจีนที่อิงตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งเน้นการฝึกฝนทักษะภาษาจีนให้มีความหลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่ให้ความสำคัญกับ “กระบวนการเรียนรู้” ของผู้เรียนจากการลงมือปฏิบัติ เช่น การเรียนรู้ผ่านเกม การเรียนรู้ด้วยสื่อโสตทัศนศึกษา การเรียนรู้แบบเน้นฝึกฝนการสื่อสาร เป็นต้น

4) ในเชิงนโยบาย กระทรวงศึกษาธิการไทยสามารถจัดตั้งคณะกรรมการกลางพัฒนาหลักสูตรและตำราภาษาจีนระดับประถมศึกษา และให้ทุนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนากรอบมาตรฐานด้านการเรียนการสอนภาษาจีนและตำราภาษาจีนที่มีความทันสมัย ทุกสถานศึกษาสามารถยึดเป็นแนวทางเดียวกันได้ และควรกำหนด “ชุดตำราหลัก” ที่กระทรวงศึกษาธิการแนะนำให้ใช้เหมือนกัน และ “ชุดตำราทางเลือก” สำหรับสถานศึกษาที่มีบริบทที่แตกต่างกัน อีกทั้งควรเสนอขยายงบประมาณในนโยบายเรียนฟรีให้ครอบคลุมถึงวิชาภาษาจีน เพื่อแก้ปัญหาเรื่องงบประมาณในการจัดสรรซื้อตำราเรียนให้กับผู้เรียนได้ใช้

1.2 ด้านวิธีการสอนภาษาจีน

1) ผู้เรียนวัยประถมศึกษา (ช่วงวัยประมาณ 6-12 ปี) มีสมรรถนะในการจดจำตามพัฒนาการของช่วงวัย ผู้เรียนช่วงวัย 6-7 ปี เวลาเฉลี่ยที่มีสมาธิต่อเนื่องได้แค่ 10-15 นาที ผู้เรียนช่วงวัย 8-9 ปี เวลาเฉลี่ยที่มีสมาธิต่อเนื่องได้แค่ 15-20 นาที และผู้เรียนช่วงวัย 10-12 ปี เวลาเฉลี่ยที่มีสมาธิต่อเนื่องได้แค่ 20-30 นาที ดังนั้น การจัดกิจกรรมที่เน้น “กระบวนการสอน” ที่ครูผู้สอนเป็นศูนย์กลางจึงไม่เหมาะสมกับผู้เรียนช่วงวัยดังกล่าว ผลการวิจัยที่ได้สรุปไว้แล้วข้างต้น พบว่าสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังคงนิยมใช้สื่อและสิ่งสนับสนุนการสอนประเภทกระดานดำ ที่ยึดครูผู้สอนถ่ายทอดความรู้เป็นหลัก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลักษณะเช่นนี้ยากต่อการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาจีนของผู้เรียน เนื่องจากกิจกรรมในชั้นเรียนสามารถทำได้เพียงถ่ายทอดความรู้ ยากต่อการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการนำองค์ความรู้มาฝึกฝนจนเกิดทักษะ จึงมักพบเจอปรากฏการณ์ที่ผู้เรียนเรียนในชั้นเรียนได้เข้าใจดี แต่เมื่อเจอสถานการณ์ที่ต้องสื่อสารจริงกลับไม่มีทักษะ ไม่กล้าสื่อสาร และเกิดความล้มเหลวในการสื่อสาร อนึ่ง ประเทศไทยขาดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาจีน ในฐานะครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาทฤษฎีการเรียนการสอนภาษาที่สอง และคัดสรรรูปแบบหรือวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกฝนทักษะผู้เรียนมาออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การ์ตูน เพลง เกม บทบาทสมมติ เป็นต้น เพื่อเพิ่มความน่าสนใจของรายวิชา เพิ่มโอกาสในการลงมือฝึกปฏิบัติ เพิ่มแรงจูงใจของผู้เรียนและเพิ่มปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน

2) พัฒนวิธีการสอนตามลำดับทักษะตามธรรมชาติ “ฟัง-พูด ก่อน อ่าน-เขียน” ผู้เรียนช่วงวัยประถมศึกษาเป็นวัยที่กำลังพัฒนาและเรียนรู้ภาษาแม่อย่างเข้มข้น ทั้งในด้านคำศัพท์ โครงสร้างประโยค ระบบเสียง และการอ่านออกเสียง การเขียนเบื้องต้น ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ภาษาที่สองให้กับผู้เรียนในช่วงวัยดังกล่าวต้องสอดคล้องกับพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ และพัฒนาการทางภาษาของผู้เรียนด้วย ในฐานะสถานศึกษาและครูผู้สอนควรเลือกรูปแบบการสอนภาษาจีนที่เน้นทักษะฟัง-พูด ในระดับต้น (ป.1-ป.3) สามารถสอดแทรกกิจกรรมที่ฝึกทักษะดังกล่าวได้หลากหลาย เช่น บทสนทนาในชีวิตประจำวัน เพลง

นิทานภาพ เมื่อผู้เรียนมีความมั่นใจในทักษะการฟัง-พูดภาษาจีนแล้วจึงค่อยพัฒนาทักษะการอ่าน-เขียนภาษาจีนในระดับสูงขึ้น (ป.4-ป.6) เช่น การเขียนคำศัพท์ง่าย ๆ การอ่านบทสนทนา หรือเรื่องสั้น เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาตำราเรียนภาษาจีนที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างภาษาและวัฒนธรรมจีนกับวัฒนธรรมไทย ตลอดจนวิธีการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริงผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยประถมศึกษา

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงทดลองเปรียบเทียบระหว่างเทคนิคการสอนภาษาจีนสมัยใหม่รูปแบบต่าง ๆ กับผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ความสามารถในการจดจำคำศัพท์ ความมั่นใจในการสื่อสาร และแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน เป็นต้น

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาโมเดลการอบรมหรือพัฒนาวิชาชีพครูภาษาจีน โดยเฉพาะการส่งเสริมทักษะด้านการใช้สื่อการสอน การออกแบบกิจกรรม และการประเมินผลที่เหมาะสมกับวัยและพื้นฐานของผู้เรียนไทยระดับประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2566). *รายงานการค้าระหว่างประเทศปี 2565*. กระทรวงพาณิชย์.
- จันทร์จิรา ชัยภมรฤทธิ์ และคณะ. (2566). การสร้างแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐานโดยอิงบริบทพื้นที่เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาจีน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย. *วารสาร มจร อุบลราชธานี*, 8(3), 135-146.
- จิราพร ขาวสะอาด, สมชาย วิไลลักษณ์ และเพียงใจ วัฒนพรม. (2564). สถานภาพครูผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษาภาคกลาง. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*, 36(2), 45-60.
- ธนวัฒน์ เกียรติทอง. (2563). ประสิทธิภาพของการเรียนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษาไทย. *วารสารวิจัยการศึกษา*, 14(3), 201-218.
- ธัญชนก สุขเลิศนันทกิจ และไพทยา มีสัตย์. (2564). การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาจีนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการค้นพบที่มีการชี้แนะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 4(11), 192-206.
- ธีรพงศ์ แก้วมณี และวรรณภา เหล่าเขตกิจ. (2565). วิจัยสำรวจสภาพปัญหาและคุณภาพด้านครูผู้สอนภาษาจีนโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 2(1), 59-75.
- ธีรพงศ์ แก้วมณี, อัน เหมิง และรัฐสรณ์ จันทรมิพ์. (2566). วิจัยสำรวจสภาพการใช้หลักสูตรภาษาจีนโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, 12(1), 69-85.
- ปภาณัน เย็นทรวง, อภิรัตน์ดา ทองแกมแก้ว และชวนพิศ ชุมคง. (2568). การพัฒนาทักษะการพูดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีน โดยใช้วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับสื่อมัลติมีเดียของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสาร มจร อุบลราชธานี*, 9(3), 1835-1848.
- วัฒนา รัตนพรหม. (2563). *การวิเคราะห์ตำราเรียนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณา พัทธสินสุข. (2561). นโยบายการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย: จากอดีตสู่ปัจจุบัน. *วารสารภาษาศาสตร์ประยุกต์*, 29(1), 78-95.
- หลิน ไฉจวิน และนิสริน หวังต้ววาติน. (2558). การวิเคราะห์และประเมินแบบเรียนภาษาจีนระดับประถมศึกษา ในภาคเหนือตอนบนซึ่งเรียบเรียงโดยชาวไทย. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 8(2), 172-213.
- ฮ่าว เจิน และสุภัทรา วันเพ็ญ. (2566). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางที่มีต่อความรู้ด้านคำศัพท์และความสามารถในการฟัง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, 13(1), 55-69.